

BALVU NOVADA VESELĪGA DZĪVESVEIDA UN SPORTA VEICINĀŠANAS STRATĒGIJA

➤ **2026.-2030.GADAM**

Veselīga un mērķtiecīga kustība, aktīva sabiedrība, ilgtspējīgi rezultāti

Bērzpils iela 1a, Balvi

64 522 453

www.balvi.lv

CIEŅĪJAMIE BALVU NOVADA IEDZĪVOTĀJI, SPORTISTI, TRENERI, PARTNERI UN VISI MŪSU AKTĪVĀS KOPIENAS DRAUGI!

Balvu novads vienmēr ir bijis vieta, kur daba un cilvēks satiekas kustībā. Mūsu meži, ezeri, Balkanu kalni un senās sporta tradīcijas ir veidojušas paaudzes, kurās spēks, izturība un kopības sajūta ir bijusi tikpat nozīmīga kā sports pats par sevi. No slēpotāju un vieglatlētu panākumiem pagātnē līdz modernām aktivitātēm šodien – sports ir daļa no mūsu identitātes.

Šī stratēģija ir mūsu kopīgs ceļa plāns nākamajiem pieciem gadiem. Tā nav tikai sporta nozaru attīstības programma – tā ir Balvu novada cilvēku dzīves kvalitātes, veselības, drošas un iekļaujošas vides stiprināšana. Mēs vēlamies, lai katrs bērns un jauniešs atrastu sev piemērotu aktivitāti, lai pieaugušie justos motivēti un atbalstīti kustēties, un lai mūsu seniori saglabātu možumu un dzīves spar. Mēs ticam, ka aktīvas kopienas pamatā ir veselība, sadarbība un lepnums par savu novadu.

Šī stratēģija tapusi, uzklusot iedzīvotājus, analizējot mūsu resursus, vērtības un iespējas. Mēs esam izvirzījuši mērķus, kas stiprina sporta izglītību, pilnveido infrastruktūru, attīsta tautas sportu un rada apstākļus augstiem sasniegumiem. Tikpat svarīgi – mēs vēlamies, lai Balvu novads ir vieta, kur ikviens var justies iesaistīts, sagaidīts un iedvesmots.

Aicinu lasīt šo dokumentu kā piedāvājumu kopīgam darbam. Sports ir pierādījis, ka tas spēj vienot cilvēkus, stiprināt kopienas un nest mūsu novada vārdu tālu aiz robežām. Arī turpmākajos gados mūsu uzdevums ir darīt visu, lai Balvu novads kļūtu vēl aktīvāks, veselīgāks un redzamāks Latvijas un starptautiskajā sporta kartē.

Paldies ikvienam, kurš iegulda savu laiku, enerģiju un sirdi Balvu novada sporta attīstībā. Kopā mēs spējam vairāk – kopā mēs varam sasniegt jebkuru virsotni!

**Ar cieņu un ticību mūsu kopīgajam darbam,
Balvu novada pašvaldība**

1. IEVADS

Stratēģija ir Balvu novada pašvaldības plāns, kā ar esošajiem un plānotajiem pašvaldības resursiem sasniegt nospraustos mērķus.

Veiksmīga sporta politika ne tikai sekmē sportiskos sasniegumus un veicina veselīgu dzīvesveidu, sniedz ekonomisko pienesumu novada tautsaimniecībai, bet arī spēcina iedzīvotāju patriotismu, spodrina Balvu novada tēlu un atpazīstamību reģionā, Latvijā, Eiropā un pasaulē, kā arī paaugstina starptautisko konkurētspēju. Savukārt daudzveidīgas fiziskās aktivitātes ne tikai sniedz fizisko un garīgo labsajūtu, bet arī uzlabo sabiedrības vispārējo veselības stāvokli, papildus veicinot sociālo integrāciju.

Balvu novada Sporta attīstības stratēģija 2026.–2030. gadam (turpmāk – stratēģija) ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas nosaka sporta attīstības politikas pamatprincipus, mērķus un rīcības virzienus nākamajiem pieciem, gadiem.

Sporta attīstības stratēģijas izstrādes mērķis ir izvērtēt un apkopot ar sportu un aktīvu dzīvesveidu saistītos aspektus, apkopot esošo situāciju sporta nozarē, noteikt prioritātes, attīstības mērķus un uzdevumus Balvu novadā. Iemesli, kāpēc cilvēki nodarbojas ar fiziskām aktivitātēm un sportu - labsajūta, kas tiek gūta gan fiziskā, gan emocionālā līmenī.

Fiziskā veselība: sports veicina fiziskās veselības uzturēšanu un uzlabošanu. Tas palīdz uzturēt normālu ķermeņa masu, uzlabo sirds un asinsvadu sistēmu, stiprina muskuļus un kaulus, uzlabo ķermeņa locītavu saišu elastību un veicina fizisko īpašību attīstīšanu.

Psiholoģiskā labsajūta: sports uzlabo garīgo veselību, samazina stresu un depresijas riskus. Fiziskā aktivitāte izdala endorfīnus, kas pazīstami kā "laimes hormoni", kas var uzlabot noskaņojumu un labsajūtu.

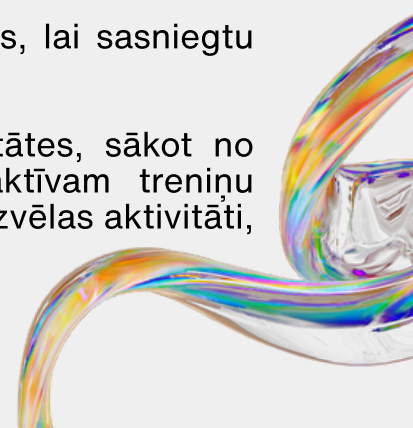
Sociālās saites: dažādi sporta pasākumi un fiziskās aktivitātes piedāvā iespēju socializēties. Būtiskākie iemesli, kāpēc cilvēki nodarbojas ar sportu ir kopā būšana ar draugiem, ģimeni vai citiem cilvēkiem, kas stiprina attiecības un veicina sociālo integrāciju.

Pašizpausme un pašcieņa: sporta veidi var piedāvāt iespēju izpausties un attīstīt pašcieņu, sasniegt izvirzītos mērķus, un uzvaras piedzīvojumi var stiprināt pašapziņu un pašpārliecību.

Veselīga dzīvesveida veicināšana: cilvēki, kuriem rūp veselība, izvēlas nodarboties ar sportu kā veidu, kā uzturēt aktīvu un veselīgu dzīvesveidu. Daži cilvēki vienkārši bauda sportu un fiziskās aktivitātes. Tas ir izklaidējošs veids, kā pavadīt laiku un piedzīvot prieku no kustībām un izbaudīt sacensību garu.

Mērķu sasniegšana: sportisti trenējas un piedalās sacensībās, lai sasniegtu konkrētus sportiskos mērķus.

Balvu novadā cilvēki var izvēlēties dažādas fiziskās aktivitātes, sākot no ikdienas pastaigām un braukšanu ar velosipēdu līdz aktīvam treniņu procesam un sacensībām. Iespējas ir plašas, un katrs cilvēks izvēlas aktivitāti, kas vislabāk atbilst viņa vēlmēm un mērķiem.

2. IZMANTOTIE TERMINI, SAĪSINĀJUMI

IZMANTOTIE TERMINI

Augstu sasniegumu sports – sports starptautisko sacensību līmenī – dalība oficiālās starptautiskās klātienē sacensībās, kuras ir iekļautas attiecīgās starptautiskās sporta federācijas sacensību kalendārā (pasaules un Eiropas čempionāti, Pasaules kausi, olimpiskās spēles u.tml.), ieskaitot treniņu procesu, lai tām sagatavotos.

Interesu izglītība – personas individuālo izglītības vajadzību un vēlmju īstenošana neatkarīgi no vecuma un iepriekš iegūtās izglītības.

Bērnu un jauniešu sports – sporta nodarbības un sacensības bērniem un jauniešiem vecumā līdz 25 gadiem. Vispusīgas fiziskās sagatavotības princips ir gan bērnu, gan jauniešu sporta pamatā. Atkarībā no vēlmēm, interesēm, talanta bērni un jaunieši izvēlas sportu savam priekam, veselībai un augstiem sasniegumiem.

Profesionālās ievirzes izglītība – sistematizēta zināšanu un prasmju apguve, kā arī vērtīborientācijas veidošana mākslā, kultūrā vai sportā līdztekus pamatzglītības vai vidējās izglītības pakāpei, kas dod iespēju sagatavoties profesionālās izglītības ieguvei izraudzītajā virzienā.

Sporta bāze – speciāla sportam būvēta vai piemērota būve vai tās daļa, kā arī vide un infrastruktūra (laukumi, celiņi sporta nodarbībām, veselības takas u.tml.).

Sporta izglītības iestāde – valsts, pašvaldību vai citu juridisko vai fizisko personu dibināta iestāde, kuras uzdevums ir sporta izglītības programmu īstenošana, vai komersants, kuram sporta izglītības programmu īstenošana ir viens no komercdarbības veidiem.

Sporta izglītības programma – profesionālās ievirzes sporta izglītības programma vai interešu izglītības programma, kurā ietverts noteikts sporta izglītības saturs.

Sporta sacensības – pasākums labāko sportistu vai komandu noteikšanai, kurš noris atbilstoši normatīvo aktu prasībām, sporta federāciju apstiprinātajiem sacensību norises noteikumiem un sacensību organizētāju apstiprinātajiem nolikumiem.

Sportists – fiziskā persona, kas nodarbojas ar sportu un piedalās sporta sacensībās.

Sports – visu veidu individuālas vai organizētas aktivitātes fiziskās un garīgās veselības saglabāšanai un uzlabošanai, kā arī panākumu gūšanai sporta sacensībās.

Sports cilvēkiem ar īpašām vajadzībām – pielāgotas fiziskās aktivitātes cilvēkiem ar invaliditāti, kas sekmē šo cilvēku pārliecību par savām spējām un ir viens no sociālās rehabilitācijas līdzekļiem.

Sports visiem (tautas, masu sports) – dažādas fiziskās aktivitātes garīgās labsajūtas un fiziskās veselības nostiprināšanai, sociālās saskarsmes un integrācijas nodrošināšanai, kā arī atpūtai ar mērķi iesaistīt sportā visu sociālo grupu cilvēkus, nodrošināt tiem iespējami labākus apstākļus un pieejamību sporta nodarbībām.

Sporta tūrisms – tūrisma veids, kas veicina cilvēku pārvietošanos no vienas valsts uz citu valsti ar mērķi piedalīties vai skatīties sacensības, ietverot nakšņošanu, ēdināšanu u.c. viesmīlības pakalpojumus. Sporta tūrisms attiecināms ne tikai uz sacensībām, bet arī uz nometņu rīkošanu.

Veselības veicināšana – process, kas rada iespēju katram cilvēkam pastiprināt kontroli pār savu veselību un uzlabot to. Veselības veicināšanā ietilpst virkne darbību, kuru mērķis ir atbalstīt veselīgu dzīvesveidu, samazināt veselības stāvokļa nevienlīdzības starp dažādām sabiedrības grupām un ļaut indivīdiem un sabiedrībai kopumā balstīt savas izvēles uz veselīgiem principiem.

Veterānu sports – sporta nodarbības un sacensības pieaugušajiem, kas sasnieguši attiecīgā sporta veida veterānu (senioru) vecumu.

SAĪSINĀJUMI

ESF – Eiropas Sociālais fonds

IzM - Izglītības un Zinātnes ministrija

LOK – Latvijas Olimpiskā komiteja

LSVS – Latvijas Sporta veterānu savienība

NVO - Nevalstiskā organizācija

PII - Pirmskolas izglītības iestāde

VARAM - Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija

3. SPORTA NOZARES PAŠREIZĒJAIS RAKSTUROJUMS BALVU NOVADĀ

IESKATS VĒSTURĒ, KUR UN KĀDI MĒS ESAM TAGAD, PIEEJAMIE RESURSI UN MŪSU VĒRTĪBAS

Balvu novads izceļas ar spēcīgu identitāti, salīdzinoši zemu ekonomisko un iedzīvotāju sociālo aktivitāti, attīstītu infrastruktūru, bagātīgu kultūras mantojumu, pieejamiem dabas resursiem un ekoloģiski tīru vidi. Šī novada piedāvājums ir pievilcīgs tūrisma, labsajūtas un aktīvās atpūtas entuziastiem gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī. Balvu novads ir pazīstams ar talantīgiem sportistiem un daudzveidīgiem sporta pasākumiem.

Par balveniešu aktivitātēm un panākumiem var lasīt laikrakstos “Vaduguns”, “Balvu novada ziņas” un citos, kur tiek pieminēti Balvi kā aktīvi komandu sporta spēļu un individuālo sporta veidu dalībnieki valsts mērogā.

Mūsdienās sporta dzīve turpina būt aktīva un daudzveidīga. Balvu novadā sporta iespējas ir pieejamas ikvienam iedzīvotājam, tostarp cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Balvu novada iedzīvotājiem ir viegli pieejama informācija par iespējam piedalīties sporta un aktīvās atpūtas pasākumos, kā arī veidot sporta biedrības un iesaistīties tajās. Šī informācija tiek regulāri atjaunota un uzturēta šādos interneta resursos:

- Balvu novada pašvaldības mājaslapā
- Balvu Sporta skolas mājaslapā

Plašu informāciju par sporta aktualitātēm nodrošina arī Facebook lapa, Ziemeļlatgales laikraksts “Vaduguns” un “Balvu novada ziņas”.

Balvu novada komandas un individuālie sportisti aktīvi piedalās gan valsts, gan starptautiskās sporta sacensībās. Pašvaldība finansiāli atbalsta un veicina Balvu novada sportistus, kuri mērķtiecīgi nodarbojas ar sportu, iekļūst Latvijas izlasēs un piedalās valsts mēroga un starptautiskās sacensībās, lai sasniegtu augstus rezultātus.

3.1. BĒRNU UN JAUNIEŠU SPORTS

SPORTA IZGLĪTĪBA UN PROGRAMMAS

Bērnu un jauniešu sports Balvu novadā tiek īstenots Balvu Sporta skolā un vispārizglītojošās iestādēs. Līdz 2025. gada 1. septembrim Balvu novadā darbojas 8 pirmsskolas izglītības iestādes, kur sporta nodarbības tiek organizētas atbilstoši licencētām izglītības programmām. Šajās iestādēs regulāri tiek rīkotas:

- Sporta dienas ar dažādām aktivitātēm
- Vispārēji izglītojoši sporta pasākumi bērniem un vecākiem

Tomēr pirmsskolas izglītības iestādēs būtu vēlams ieviest vairāk sporta veidos ievirzošu nodarbību, kā arī ikdienas vingrošanu fiziskā ķermeņa stiprināšanai.

Vispārējā izglītība

Balvu novadā ir 10 vispārējās izglītības iestādes, kur sporta nodarbības notiek saskaņā ar licencētām programmām — 2 līdz 3 reizes nedēļā. Papildus sporta stundām tiek piedāvātas arī fakultatīvās stundas sportā un interešu izglītības programmas dažādos sporta veidos.

Balvu novada skolu komandas aktīvi piedalās:

- Skolu sporta pasākumos
- Starptautisku skolu sporta pasākumos
- Balvu novada sporta pasākumos
- Valsts un reģionāla mēroga sacensībās

PROFESIONĀLĀ IZGLĪTĪBA

Balvu novadā darbojas viena profesionālā izglītības iestāde — Balvu profesionālā un vispārizglītojošā vidusskola, kur sporta nodarbības tiek organizētas saskaņā ar licencētām programmām. Šajā skolā arī notiek sporta aktivitātes, un izglītojamie piedalās gan pašvaldības, gan reģionālā mēroga profesionālo izglītības iestāžu organizētajās sporta sacensībās.

BALVU SPORTA SKOLA

Balvu Sporta skola ir Balvu novada pašvaldības dibināta profesionālās ievirzes sporta izglītības iestāde, kas īsteno astoņpadsmit profesionālās ievirzes izglītības programmas šādos sporta veidos:

- Vieglatlētika
- Basketbols
- Sporta dejas
- Volejbols
- Ložu šaušana
- Distanču slēpošana
- Svarcelšana
- Peldēšana
- Grieķu-romiešu cīņa
- Futbols

2026.gadā Balvu Sporta skola svinēs 65 gadu jubileju un var lepoties ar bagātīgu izcilu sportistu sagatavošanas stāžu. Skola ir izveidojusi sportistus, kuri ir piedalījušies un sasnieguši izcilus rezultātus novada, reģionālas, valsts, Baltijas, Eiropas un pat Olimpiskajās spēlēs.

Metodiskais darbs un iniciatīvas.

Balvu novadā tiek veikts sistemātisks metodiskais darbs treneriem un sporta skolotājiem. Tiek rīkoti reģiona un novada semināri ar uzaicinātiem lektoriem, lai uzlabotu profesionālo kvalifikāciju un dalītos pieredzē.

Atbalstām bērnu un jauniešu iesaisti sporta programmā “Sporto visa klase”, kurā piedalās 5. klases. Tā ir apsveicama iniciatīva, kas ļauj vispārējas izglītības iestādēs izmēģināt dažādus sporta veidus. Šīs programmas palīdzības rezultātā bērni var atrast sev piemērotāko sporta veidu, jau agrā vecumā atklājot interesi un talantu.

Vismaz divas reizes gadā visās izglītības iestādēs tiek organizētas sporta dienas, un pašvaldība nodrošina regulāru peldēšanas apmācību visiem novada izglītojamajiem.

Pašvaldība nodrošina regulāru peldēt apmācību visu novada izglītības iestāžu izglītojamajiem.

BALVU SPORTA SKOLAS AUDZĒKŅU SKAITS PA GADIEM

Gads	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Izglītojamo skaits	562	525	539	585	615

BALVU SPORTA SKOLAS FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

Pozīcija/gads	2023.gads	2024.gads	2025.gads
Valsts finansēto profesionālās ievirzes sporta izglītības programmu stundu skaits	7140	6972	7032
Pašvaldības finansējums sporta pasākumu organizēšanai (EUR)	12286	19169	13009
Profesionālās ievirzes sporta izglītības treneru likmju skaits novadā (valsts finansējums)	289876	369200	393332
Interesu izglītības treneru likmju skaits Balvu SS (pašvaldības finansējums)	6504	12940	15660

Interesu izglītības iespējas Balvu novadā nodrošina visas pašvaldības vispārizglītojošās skolas, Balvu novada Bērnu un jauniešu centrs un Balvu Sporta skola.

3.2. SPORTS VISIEM, SPORTA VEIDI UN SPORTA BIEDRĪBAS BALVU NOVADĀ

Balvu novadā darbojas vairākas sporta biedrības dažādos sporta veidos, kuras kopā pulcē aktīvus sportistus, kā arī daudzas interešu grupas, piemēram, skrējēji, nūjotāji un entuziasti, kuri nodarbojas ar aerobiku, jogu, fitnesu u.c.

Pašvaldība atbalsta Balvu novada sportistus un sporta komandas, līdzfinansējot treniņu darbu un dalību valsts mēroga sacensībās. Balvu sportisti regulāri piedalās Latvijas čempionātos, LTSA, LVSA un LSVS organizētajās sacensībās, kā arī starptautiskās sacensībās.

Katram sporta veidam Balvu novadā ir sava vēsture, kura veicinājusi tā attīstību. Lepojamies ar senajām tradīcijām, izciliem sportistiem un sporta biedrībām, kuras turpina iesāktās tradīcijas un rada jaunas.

3.2.1. PRIORITĀRIE SPORTA VEIDI

Balvu novadā visi sporta veidi tiek augstu novērtēti, tomēr, lai efektīvi izmantotu sporta budžeta finansējumu un virzītos uz augstu sasniegumu sportu novadā. Balvu novada pašvaldība ir noteikusi prioritāros sporta veidus, ņemot vērā šādus kritērijus:

- bērnu, jauniešu, pieaugušo iesaiste (piramīda);
- sporta infrastruktūras nodrošinājums;
- sporta veida tradīcijas Balvu novadā;
- Sporta skolas profesionālās ievirzes sporta izglītības programmas;
- tautas sports un sporta pasākumu organizēšana;
- augsti sasniegumi Latvijā;
- sporta ekspertu individuāls viedoklis par sporta veida attīstības perspektīvu - Balvos;
- augsti sasniegumi Baltijā, Eiropā.

SPORTA VEIDU SADALĪJUMS PRIORITĀRAJOS

Izvērtējot sporta veidus pēc minētajiem kritērijiem, tie tiek sadalīti trijās prioritārajās grupās.

1. PRIORITĀRĀ GRUPA	2. PRIORITĀRĀ GRUPA	3. PRIORITĀRĀ GRUPA
FUTBOLS, BASKETBOLS, VOLEJBOLS, VIEGLATLĒTIKA	TELPU FUTBOLS, SVARCELŠANA, PELDĒŠANA, PLUDMALES VOLEJBOLS, 3X3 BASKETBOLS, SPORTA ŠAUŠANA, SVARU BUMBU SPORTS, DISTANČU SLĒPOŠANA.	GRIEĶU-ROMIEŠU CĪŅA, ORIENTĒŠANĀS SPORTS, GALDA TENISS, ŠAHS, NŪJOŠANA, ĶER UN SERVĒ BUMBU, RITENBRAUKŠANA, HOKEJS, SPORTA DEJAS, SPĒKA TRĪSCĪŅA.

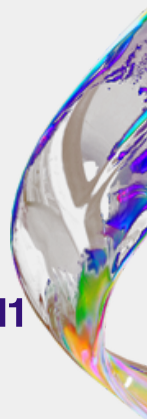
3.3. PRIORITĀRIE SPORTA VEIDU 1. GRUPA

3.3.1. VIEGLATLĒTIKA

Vieglatlētika sevī apvieno daudzas sporta veidu disciplīnas. Balvu novada izcilāko sportistu pirmssākumi saistās ar pirmskara vēsturi, kad bērzpilietis Dominiks Baranovskis ir bijis Latvijas rekordu īpašnieks diska mešanā un lodes grūšanā. 20.gadsimta 60-jos gados Zigurds Irbe no Liepnas, kas ir astoņkārtējais Eiropas un pieckārtējais pasaules čempions soļošanā. Šajā laikā ar augstiem rezultātiem izcēlās Jānis Stira, Pēteris Ādminis, Juris Vaskinovičs. Virgīnijai Zondakai (5-kārtējā Latvijas čempione, izlases sastāvā 1963 – 1967.gads) vislabāk padevās skriešanas disciplīnas 100 m, 200 m, 400 m. Mārtiņa Stabiņa sasniegumi (8 reizes bijis Latvijas čempions, piecreiz labojis Latvijas rekordu 110 m barjerskrējienā) un esot Latvijas izlases dalībniekam no 1969-1976.gadam, ir tiešs pierādījums kā sportā iekarojamas virsotnes. No jaunās paaudzes (70 – 90. gadi) jāatzīmē Valdis Sērmukšs, Jānis Strapcāns, Ludmila Trofimova, Andris Spridzāns, Imants Kairišs (izpildījis sporta meistara normatīvu desmitcīņā). 2000. gados un vēlāk augstus rezultātu uzrāda Māris Ločmelis (sporta meistara normatīvu izpildījis tāllēkšanā un 60 m/ barjerskrējienā), Iveta Ločmele, Iluta Krištopāne-Balule, Viktors Beļikovs, Lana Valujeva, Artūrs Neipreiss, Egons Lācis, Aivars Začs, Jānis Pukš, Normunds Apinis, Gatis Bukšs, Valdis Iljanovs. Spilgts piemērs jaunažiem vieglatlētiem ir Arvis Vilkaste, kura talants, iegūtais fiziskais rādītājs trenējoties vieglatlētikā, neatlaidība un griba vainagojās ar pārkvalificēšanos uz bobsleju un Soču olimpiādē 4-kos kļuva par olimpisko čempionu. Šodiendienas vieglatlētikas izcilnieks ir Raits Markus, kuram ir cerība un izredzes kļūt par mūsu novada nākamā olimpieti. Arī veterānu-vieglatlētu varējums Latvijas valsts mēroga un Baltijas sacensībās, kļūstot par Latvijas čempioniem Ludmilai Trofimovai, Egonam Lācim, Aigaram Pušpuram, Imantam Kairišam, Andrim Spridzānam, Ināram Supem, Ērikam Apšeniekam, Jānim Strapcānam, Mārtiņam Stabiņam, rādot paraugu jaunažiem vieglatlētiem.

3.3. 2. VOLEJBOLS

Klasiskais un pludmales volejbols Balvu novadā ir bijis populārs visos laikos. Novads lepojas ar Latvijas čempioniem volejbolā pieaugušajiem: Jāni Strapcānu, Baibu Bukšu, Mārtiņu Jansonu, Ernestu Krakopu un Ediju Krakopu. Nozīmīgākie volejbolistu sasniegumi gadi ir 1970. – 1984., kad Latvijas Republikas Augstākajā līgā (A klase) dažādās komandās spēlēja pieci Balvu novada volejbolisti. Bet nozīmīgākais sasniegums – novadnieka Mārtiņa Jansona divreiz kā vērtīgākā spēlētāja (Latvijas čempionāta labākais spēles vadītājs) nominēšana. Veterānu vecumā Balvu novada komanda laika periodā no 1982. – 2025.gadam desmit reizes ir bijuši Latvijas čempionātu, kā arī Republikas pašvaldību sporta spēļu medaļnieku vidū. Savu pienesumu Balvu novada vārda popularizēšanā ir veicis volejbola klubs "VK Balvi", kurš vairāk kā 10 gadus ir bijis Latvijas čempionātu dalībnieks, 2012.gadā izcīnot sudraba medaļas 1.līgā. Latvijas jaunatnes volejbolā 2006.gadā Balvu novada komanda (1991.gadā dzimušie) kļuva par Latvijas jaunatnes čempioniem. Volejbola tradīciju turpinātāji ir VK "Lazdukalns" dāmu un "Naudaskalns" vīru komandas, kas piedalās Latvijas reģionālajās volejbola līgās, kā arī daudzskaitlīgie (dalībnieku ziņā) novadā rīkotie pludmales un klasiskā volejbola čempionāti.

3.3.3. BASKETBOLS

Groza bumbas spēles popularitāti Balvu novadā var saskatīt pagājušā gadsimta otrajā pusē, kad vairākās skolu jaunatnes vecuma grupās mūsu novada komandas izcīnīja sasniegumus Latvijas Republikas līmenī. Kā ievērojamākos šī perioda basketbola spēles trenerus varam minēt Tilža - Pāvilu Laicānu, Kupravā - Augustu Voiku, Rugājos - Uldi Feldmani, Baltinavā - Henriku Loginu-Slišānu.

Pēc 2000.gada nozīmīgu ieguldījumu basketbola spēles attīstībā mūsu novadā ir devuši sekojoši treneri: Lauris Krēmers, Arnis Voika un Elmārs Rakstiņš. Balvu Sporta skolas jaunie basketbolisti, katru gadu dažādās vecuma grupās piedalās LR čempionāta spēlēs Latvijas Jaunatnes basketbola līgā. Vairākas sezonas Rugāju pieaugušo komanda ņēmusi dalību LBL3 basketbola čempionāta spēlēs, bet 2019./2020. gada sezonā Latvijas basketbola 3. līgā Balvu novads tiek pārstāvēts ar divām komandām: Rugāju Sporta centrs un Balvu Sporta skola. Liels sasniegums Balvu pieaugušo basketbola izlasei bija 2008. gadā, kad ceļā uz Latvijas II Olimpiādi tika uzvarēta Latgales reģiona zona un turpināja cīņas līdz pat pusfinālam. Kā ievērojamākos šī laika spēlētājus var minēt: Gintu Barinski, Arti Gorbānu, Ati Slišānu (vienīgais balvenietis, kurš spēlējis Latvijas basketbola augstākajā līgā), Gintu Mičuli, kā arī Ričardu Kļanski, kurš ir bijis U-14, U-16 un U-18 jaunatnes izlašu dalībnieks un turpina spēlēt Itālijas 2. spēcīgākajā līgā.

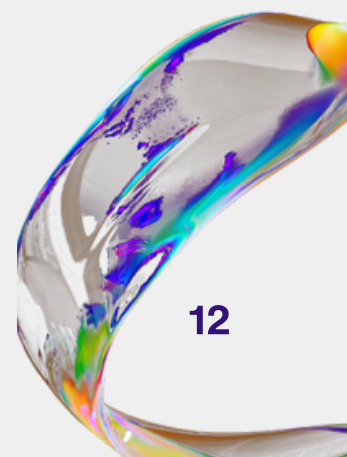
3.3.4. FUTBOLS

Futbola spēles tradīcijas Balvu novadā aizsākušās 1932.gadā, kad savstarpējā spēlē tikās Tilžas un Balvu futbolisti. 20.gadsimta 60. - 90.gados mūsu novada futbolisti guvuši godalgotas vietas gan novada čempionātos, gan Latgales zonas meistarsacīkšu spēlēs, gan ceļojošā kausa izcīņās, gan Ziemeļaustrumu līgas spēlēs. Kopš 1961.gada futbola spēles notiek ekspluatācijā nodotajā Balvu pilsētas stadionā.

1984.gadā Balvu futbolisti pirmo reizi uzsāka spēles republikas otrās līgas Austrumu zonā. 2002.gadā Balvu futbolisti uzrādīja augstāko sniegumu – komanda "Balvu Vilki/ATU" kļuva par republikas čempioniem otrajā līgā. Savukārt 2003.gadā komanda spēlēja Latvijas pirmajā līgā – pirmo reizi pēdējo 20 gadu laikā kāda no Balvu novada sporta komandām piedalījās valsts pirmās līgas čempionātā. Balvu novada futbola komanda izcīnīja 2.vietu pirmajā Latvijas Olimpiādē. Atgriešanās Latvijas pirmās līgas čempionātā notika 2018. gadā, kad tajā startēja komanda "Balvu sporta centrs".

Latvijas Jaunatnes telpu futbola čempionātā 2024.gadā U-15 komanda izcīnīja 2.vietu un 2025.gadā U-16 komanda 3.vietu.

Uzvaras futbolā palīdzējuši kaldināt futbola treneri Ainis Šaicāns, Agris Kokorevičs, Jānis Zakariņš, Jurgis Vilciņš, Ingus Zaharāns.

3.3.5. TAUTAS SPORTS

Viens no galvenajiem tautas sporta uzdevumiem ir motivēt ikvienu iedzīvotāju palielināt savu fizisko aktivitāti. Balvu novadā ir ienākuši tādi fizisko aktivitāšu veidi kā nūjošana (viens no efektīvākajiem kaloriju dedzināšanas veidiem), “ķer un servē bumbu” jeb Mamanet spēle (vairāk domāta māmiņām un sievietēm virs 30 gadu vecuma

), ziemas peldēšana (hobijs, sports un veids, kā norūdīt ķermeni). Lielu popularitāti ieguvuši atlētiskās vingrošanas pasākumi. Viens no tādiem ir svara stieņa spiešana guļus uz atkārtojumu skaitu un otrs – svaru bumbu celšana. Svaru bumbu celšana (paredzēta sportistu muskuļu spēka attīstībai, locītavu nostiprināšanai) Balvu novadā aizsākās 1986.gadā. Svaru bumbu celšana arvien attīstās un sāk iekarot vietu skaitīties jau gandrīz kā sporta veidam, jo tiek rīkotas sacensības valsts, Baltijas, Eiropas un Pasaules mērogā. Viens no Balvu novada izcilākajiem sportistiem svaru bumbu celšanā ir Sergejs Arbuzovs, kurš ir vairākkārtējais Latvijas, Baltijas, Eiropas un Pasaules čempions. Dvīņu brāļi Ainārs un Jānis Dokāni, kuri, sākot ar 2002.gadu apguvuši šo nodarbi, arī guvuši atzīstamus rezultātu valsts un arī pasaules mērogā. Labus rezultātus svaru bumbu celšanā sasniegušas jaunās sportistes Samanta Sproģe un Vita Grundule. Svara stieņa spiešanā guļus Balvu novada komanda, kuras galvenie vilcējspēki ir Sergejs Šnegovs, Raimonds Celmiņš un citi bijušie svarcēlāji, kā arī dāmas Vineta Sirmā, Madara Dokāne izcīna godalgotās vietas valsts mērogā. Balvu novada galda tenisa komanda ar dalību dažādos turnīros un Latvijas čempionāta 2. līgā gūst atzīstamus rezultātus.

3.4. PIEAUGUŠO/VETERĀNU SPORTS

Balvu novada komandas regulāri piedalās LSVS un LVVA organizētajās finālsacensībās – slēpošanā, vieglatlētikā, volejbolā un pludmales volejbolā.

Pašvaldība atbalsta senioru un veterānu dalību LSVS organizētajās finālsacensībās, finansējot dalības maksu un transporta pakalpojumus.

Ar pašvaldības finansiālu atbalstu tiek organizēti novada čempionāti basketbolā, volejbolā, pludmales volejbolā, futbolā, telpu futbolā, orientēšanās sportā, galda tenisā, novusā. Tiek rīkoti tautas skrējiens un nūjošana apkārt Balvu ezeram, zemledus makšķerēšanas čempionāti. Pašvaldības sporta pasākumi tiek organizēti atbilstoši mērķauditorijas grupām.

3.5. AUGSTU SASNIEGUMU SPORTS

Lai veicinātu Balvu novada sportistu izaugsmi un motivētu sasniegt augstus rezultātus sportā, Balvu novada pašvaldība atbalsta sportistus, kuri piedalās valsts, Baltijas, Eiropas un pasaules līmeņa sacensībās.

Sporta budžetā tiek paredzēti līdzekļi komandām un individuāliem sportistiem balstoties uz uzrādītiem sasniegumiem iepriekšējā kalendārajā gadā.

3.6. SPORTS CILVĒKIEM AR ĪPAŠĀM VAJADZĪBĀM

Balvu novadā darbojas trīs biedrības, kas palīdz cilvēkiem ar īpašām vajadzībām būt aktīvai sabiedrības daļai, kā arī iespēju robežās iesaistīties sportiskajās aktivitātēs.

Atsevišķās sporta bāzēs pieejamība ir nodrošināta arī iedzīvotājiem ar īpašām vajadzībām, infrastruktūra tam piemērota, taču jāturpina sporta infrastruktūras pilnveidošana atbilstoši grupas vajadzībām.

Balvu novada pašvaldība finansāli atbalsta sporta pasākumu organizēšanu vietējā un valsts mērogā.

3.7. VESELĪGS DZĪVES VEIDS

Veselīga dzīvesveida piekopšanas galvenais mērķis ir veselības un labsajūtas uzturēšana, kas ir piemērota visiem iedzīvotājiem neatkarīgi no vecuma, dzimuma, dzīvesvietas vai fiziskās sagatavotības.

Neapšaubāmi ir svarīgi gūt panākumus sportā, veidot sacensības garu, taču tikpat būtiski nodarboties ar fiziskām aktivitātēm ar mērķi uzturēt labu veselību un labsajūtu. Veselīga dzīvesveida piekopšana pēc savām spējām un vajadzībām ir iespējama ikvienam iedzīvotājam.

Balvu novadā ir vairāki sporta entuziasti, kuri aicina arī citus līdzdarboties un būt fiziski aktīviem. Iedzīvotāji ir iecienījuši un labprāt iesaistās nūjošanas aktivitātēs, piedalās jogas un pilašu nodarbībās, piekopj veselības vingrošanas nodarbību apmeklēšanu. Aktīvākiem censoņiem saistošas ir TRX nodarbības vai spēka treniņi visam ķermenim. Izmantojot Balvu ezeru priekšrocības, daļa iedzīvotāju vasaras sezonā aizraujas ar vingrošanu uz SUP dēļiem vai vienkārši atpūšas uz ūdens. Ziemas periodā iedzīvotāji tiek aicināti nodarboties ar ūdens aerobiku vai uzlabot peldētprasmi Balvu peldbaseinā. Šādas iespējas savulaik nodrošinātas arī novada senioriem (54+ gadus veciem novada iedzīvotājiem) projekta “Pasākumi vietējās sabiedrības veselības veicināšanai Balvu novadā” ietvaros.

Arvien lielāku popularitāti Balvu novadā gūst kolektīva došanās pārgājienos. Šāda aktivitāte apvieno kustību, svaigu gaisu un dabas klātbūtni, tādējādi var gūt ne tikai fiziskās veselības uzlabojumus, bet arī virkni psiholoģisko un emocionālo ieguvumu.

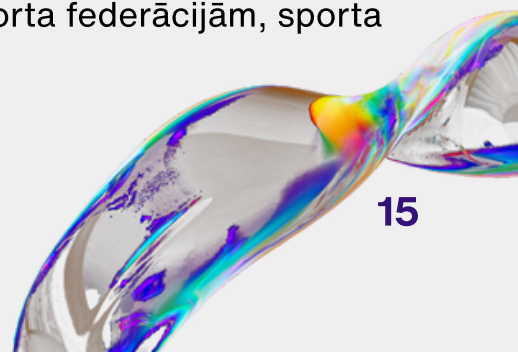
Ļoti būtiski novada iedzīvotājiem nodrošināt iespēju iesaistīties arī šāda veida fiziskajās aktivitātes, jo, lai tajās piedalītos, nav nepieciešama augsta fiziskā sagatavotība vai īpašas prasmes, tādēļ ikviens var līdzdarboties.

3.8. SPORTA PASĀKUMI

Tradicionāli Balvu novadā tiek organizēti dažāda mēroga sporta pasākumi. Tos organizē Ziemeļlatgales sporta centrs sadarbībā ar pagastu apvienību pārvaldēm mūsu novada biedrībām, Balvu Sporta skolu, izglītības iestādēm un sporta veidu federācijām.

Regulāri tiek organizēti gan vienas dienas sporta pasākumi, gan turnīri un čempionāti vairāku mēnešu garumā, dažādos sporta veidos (sporta spēles), kā arī skrējieni, nūjošanas pārgājieni, novuss, orientēšanās sports, riteņbraukšana, slēpošana u.c.).

Par tradīciju kļuvuši tādi pasākumi, kā novada čempionāti sporta spēlēs (volejbolā un pludmales volejbolā, basketbolā, futbolā un telpu futbolā). Tradicionāli katru gadu norisinās skrējiens un nūjošana apkārt Balvu ezeram, āra aktivitātes “Sporto pretī Valsts svētkiem”, ģimeņu dienas sporta aktivitātes, Olimpiskā diena u.c. Balvu novadā ik gadu notiek vairāk kā 60 dažādu sporta pasākumi, kuru norisē līdzdarbojas sporta biedrības un pašvaldība. Tiek atbalstīti sportisti, kuri guvuši augstus rezultātus valsts, Baltijas, Eiropas un pasaules mēroga sacensībās, ir atbalstītas biedrības sporta veidu attīstībai, notiek sadarbība ar Latvijas Sporta federācijām, sporta asociācijām un LOK.

3.9. SPORTA INFRASTRUKTŪRA

Balvu novads ir bagāts ar sporta bāzu daudzveidību, daļa no tām jāmodernizē atbalstoši mūsdienu prasībām, dodot iespēju iedzīvotājiem būt aktīviem visa gada garumā. Labā kvalitātē treniņu un sacensību organizēšanai ir pieejami šādi objekti:

SPORTA INFRASTRUKTŪRA NOVADĀ

Nr.p.k.	Sporta bāze/objekts	Balvi	Vijaka	Balvu apvienība (bez Balvu pilsētas objektiem)	Rugāju apvienība	Vijakas apvienība (bez Vijakas pilsētas objektiem)	Baltinavas apvienība
1.	Stadions	3			1		1
2.	Futbola laukums	3	1		1		1
3.	Hokeja laukums	1			1	1	
4.	Pludmales volejbola laukumu vieta	2	2		3		
5.	Sporta zāle	3	1	2	3	1	2
6.	Āra treniņu laukums	2	1		1		
7.	Veloparks	1					
8.	Disku golfa laukums	1					
9.	Distanču slēpošanas vietas					1	
10.	Ūdens tūrisms un sports	1	1				
11.	Tenisa laukums	2				1	
12.	Treniņu zāle	4	1	1	1	1	
13.	Deju zāle	3	1			1	
14.	Baseīns	1					
15.	Zirgu jāšanas sports				2	1	1
16.	Āra basketbola laukums	1			1		
17.	Cīņu zāle	1					
18.	Svarcelšanas zāle	1					
19.	Šauteve		1		1		
20.	mini pitch	2					

Seši sporta infrastruktūras objekti (Rugāju Sporta centrs un futbola laukums, Balvu sākumskolas sporta zāle, Balvu valsts ģimnāzijas futbola laukums ar mākslīgo segumu, Balvu Sporta skolas peldbaseins, Balvu pilsētas stadions un Baltinavas vidusskolas sporta halle) daļēji atbilst valsts mēroga sacensību rīkošanai, bet pārējie sporta infrastruktūras objekti atbilst tikai vietējā mēroga sacensību rīkošanai.

Bez pašvaldības īpašumā esošajām sporta bāzēm novadā ir arī privātās sporta bāzes, piemēram, treniņu zāles Rekovas dzirnavās, "Wolf gym" Balvos.

3.10. FINANŠU RESURSI

Galvenais finanšu resurss sporta nozarei Balvu novadā pašreiz ir Balvu novada pašvaldības budžets. Valsts finansējums attiecas uz mērķdotācijām sporta skolotāju darba samaksai Balvu novada izglītības iestādēs un daļējs valsts finansējums treneru atalgojumam Balvu Sporta skolā.

Pašvaldības budžeta finansējums nodrošina arī Ziemeļlatgales sporta centra deleģēto uzdevumu segšanu, atbalstu sporta pasākumiem, sporta veidu attīstībai, individuālajiem sportistiem, sporta bāzu daļējas nomas maksas segšanai, kā arī sporta infrastruktūras veidošanai un uzturēšanai.

Jau vairākus gadus tiek īstenots Eiropas Sociālā fonda finansēti veselīgu dzīvesveidu veicinoši projekts “Pasākumi Balvu novada pašvaldības iedzīvotāju veselības veicināšanai un slimību profilaksei”, piedāvājot bezmaksas nodarbības peldēšanā (dažādām sociālajām grupām), nūjošanā, pilatēs, funkcionālajos treniņos un jogā. Projekta ietvaros tiek lasītas arī lekcijas par veselīgu dzīvesveidu.

Turpmākajai sporta nozares attīstībai ir būtiski veicināt jauktu pašvaldības un privātā sektora finanšu atbalstu sportam, ieskaitot sporta sektora darbības rezultātā radīto līdzekļu izmantošanu, kā arī Eiropas fondu piesaisti.

SPORTA KOORDINĀCIJAS, PASĀKUMU UN ATBALSTA BUDŽETS 2025.GADAM

	Pārvalde/ iestāde	Sporta koordinācija, pasākumi un atbalsts (EUR)	t.sk., koordinatoru, treneru slodze/ alga gadā (iesk. DD VSAOI)	Sporta pasākumu budžets Balvu novadā (EUR)	Sporta pasākumu budžets ārpus novada sacensībās un čempionātos (EUR).
1.1.	Ziemeļlatgales sporta centrs 2023. gads	127 884,00	76 892,00 6,2 amata vienības	23 243,00	20 897,00
1.2.	Ziemeļlatgales sporta centrs 2024. gads	111 217,00	71 539,00 6,2 (5,7*) amata vienības	19 469,00	13 425,00
1.3.	Ziemeļlatgales sporta centrs 2025. gads	117 890,00	77 367,00 5,7 amata vienības	15 354,00	17 310,00

* no 01.06.2024.-31.12.2024.

3.11. SPORTA NOZARES PĀRVALDĪBA

Balvu novadā sporta dzīvi nodrošina visu izglītības iestāžu sporta skolotāji, Balvu Sporta skolas darbinieki un treneri, Ziemeļlatgales sporta centra darbinieki un sporta pasākumu organizatori, kopskaitā 30 darbinieki.

Balvu novada dome pieņem lēmumus attiecībā uz sporta nozares attīstību, finansējumu, struktūru u.c. Balvu novadā.

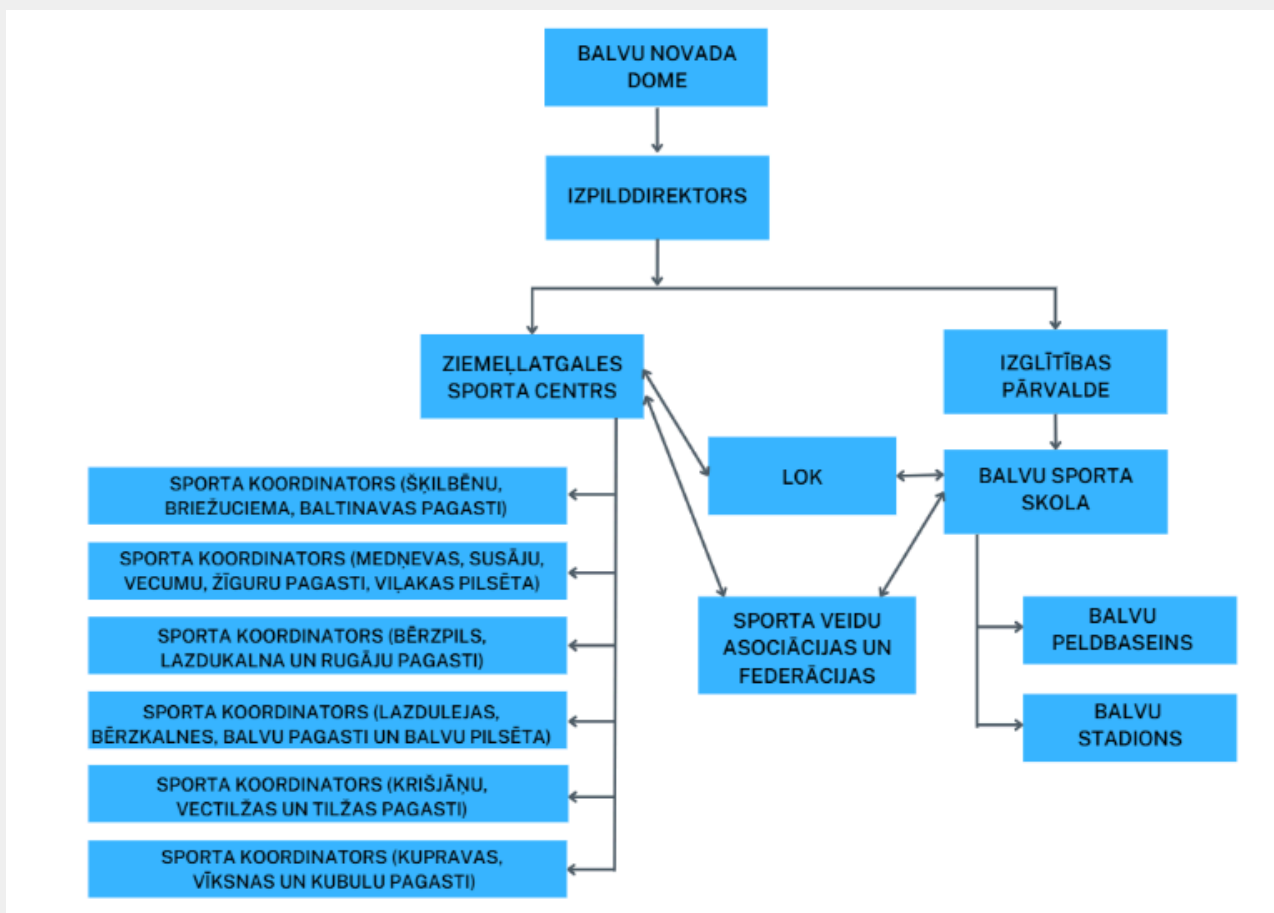
Izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejas galvenais uzdevums ir sagatavot lēmumprojektus domes sēdēm. Komitejas pārziņā esošie jautājumi ir noteikti pašvaldības nolikumā.

Izpildinstitūcijas funkcijas sporta nozarē Balvu novadā veic Ziemeļlatgales Sporta centrs, kas īsteno pašvaldības kompetenci tautas sporta jomā. Sporta centra darbību reglamentē Ziemeļlatgales Sporta centra nolikums.

Šis modelis darbojas diezgan veiksmīgi, tomēr ir izaicinājumi, kuri apgrūtina ikdienas darbu:

1. Dalīta sporta budžeta plānošana un uzraudzība - apvienību pārvaldēs un centrālajā administrācijā,
2. Nevienmērīga koordinatoru noslodze,
3. Administratīvais slogs - pārsvarā Ziemeļlatgales Sporta centrā,
4. Nepieciešama sporta nozares pārvaldības pilnveidošana.

SPORTA PĀRVALDĪBAS ESOŠĀ STRUKTŪRA 2025.GADĀ

3.12. SABIEDRĪBAS IESAISTE

BALVU NOVADA IEDZĪVOTĀJU APTAUJAS REZULTĀTU ATSKAITE PAR SPORTU UN AKTĪVO DZĪVESVEIDU

3.12.1. Ievads

Novada sporta attīstībā sabiedrības iesaistei ir būtiska nozīme, tādēļ tā tiek veicināta vairākos iespējamajos veidos un līmeņos.

Balvu novada iedzīvotāju aptauja par sportu un aktīvo dzīvesveidu tika veikta ar mērķi noskaidrot iedzīvotāju fizisko aktivitāšu paradumus, motivāciju sportot, pieejamo sporta infrastruktūru, kā arī identificēt galvenos šķēršļus aktīvam dzīvesveidam. Aptaujas rezultāti kalpo kā pamats turpmākai sporta politikas, pasākumu un infrastruktūras attīstībai Balvu novadā.

Aptaujā piedalījās 236 respondenti no dažādām Balvu novada teritorijām.

3.12.2. Respondentu sociāldemogrāfiskais raksturojums.

Aptaujā piedalījās dažādu vecuma grupu iedzīvotāji, visplašāk pārstāvētas bija:

- jaunieši un jaunie pieaugušie (19–30 gadi),
- darbspējīgā vecuma iedzīvotāji (31–50 gadi),
- kā arī iedzīvotāji vecumā no 51 līdz 65 gadiem.

Tas ļauj uzskatīt, ka aptaujas dati sniedz pietiekami reprezentatīvu priekšstatu par dažādu vecuma grupu viedokļiem.

Aptaujā piedalījās gan sievietes, gan vīrieši, ar nedaudz lielāku sieviešu īpatsvaru, kas ir raksturīgi līdzīgām sabiedriskām aptaujām.

Respondenti pārstāvēja gan Balvu pilsētu, gan dažādus Balvu novada pagastus (piemēram, Rugāju, Kubulu u.c.), kas nodrošina teritoriāli plašu skatījumu uz sporta un aktīvā dzīvesveida pieejamību novadā.

3.12.3. Fizisko aktivitāšu paradumi

Lielākā daļa respondentu norādīja, ka ar fiziskām aktivitātēm nodarbojas:

- 1–3 reizes nedēļā vai
- vairākas reizes nedēļā.

Vienlaikus daļa respondentu atzina, ka sporto reti vai nemaz, kas norāda uz nepieciešamību veicināt motivāciju un radīt pieejamākus risinājumus dažādām iedzīvotāju grupām.

3.12.4. Populārākās fiziskās aktivitātes

Respondentu vidū populārākās aktivitātes ir:

- pastaigas un nūjošana,
- skriešana,
- ritenbraukšana,
- vingrošana un fitnesa nodarbības,
- sporta spēles (basketbols, volejbols u.c.).

Tas liecina par lielu interesi tieši par ikdienā viegli pieejamām un individuāli pielāgojamām aktivitātēm.

3.12.5. Motivācija nodarboties ar sportu

Galvenie iemesli, kas motivē iedzīvotājus būt fiziski aktīviem:

- veselības uzlabošana un uzturēšana,
- labsajūta un stresa mazināšana,
- fiziskās formas uzturēšana,
- vēlme pavadīt laiku svaigā gaisā.

Motivācijas faktori pārsvarā saistīti ar veselību un dzīves kvalitāti, nevis sacensību aspektu.

3.12.6. Šķēršļi fiziskajai aktivitātei

Kā būtiskākie šķēršļi tika minēti:

laika trūkums,

motivācijas trūkums,

veselības problēmas,

nepietiekama sporta infrastruktūra vai nodarbību piedāvājums,

informācijas trūkums par pieejamajiem sporta pasākumiem.

Šie dati norāda uz nepieciešamību attīstīt ne tikai infrastruktūru, bet arī informatīvo un motivējošo vidi.

3.12.7. Sporta infrastruktūras un piedāvājuma vērtējums

Respondentu vērtējumi liecina, ka:

sporta iespējas Balvu novadā kopumā tiek vērtētas vidēji,

pastāv uzlabojumu nepieciešamība sporta infrastruktūras kvalitātē un pieejamībā,

īpaši aktuāls ir sporta piedāvājums dažādām vecuma grupām un cilvēkiem ar invaliditāti.

3.12.8. Informācijas pieejamība un sporta pasākumu popularizēšana

Daļa respondentu uzskata, ka sporta pasākumi netiek pietiekami popularizēti, un informācija par tiem ne vienmēr ir viegli pieejama. Tas norāda uz nepieciešamību:

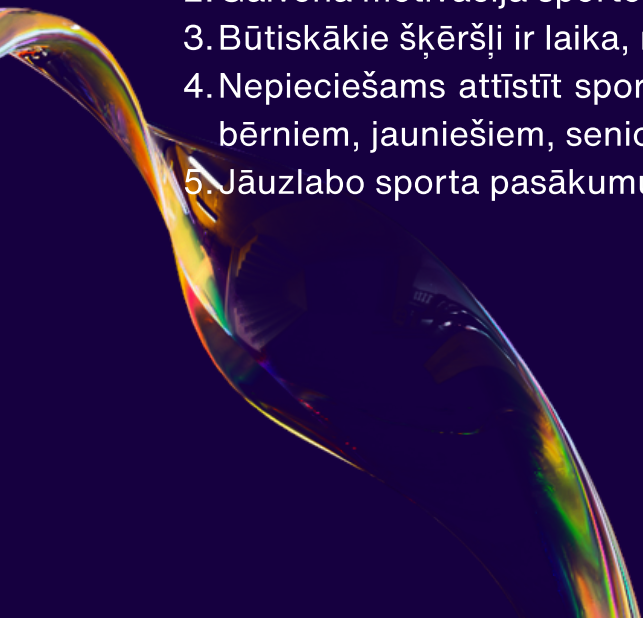
uzlabot komunikāciju sociālajos tīklos,

aktīvāk izmantot pašvaldības informatīvos kanālus,

veicināt mērķētu informācijas izplatīšanu dažādām iedzīvotāju grupām.

3.12.9. Secinājumi

1. Balvu novada iedzīvotāji kopumā ir ieinteresēti aktīvā dzīvesveidā, tomēr pastāv atšķirības aktivitāšu biežumā.
2. Galvenā motivācija sportot ir saistīta ar veselību un labsajūtu.
3. Būtiskākie šķēršļi ir laika, motivācijas un informācijas trūkums.
4. Nepieciešams attīstīt sporta infrastruktūru un dažādot piedāvājumu, īpaši bērniem, jauniešiem, senioriem un cilvēkiem ar invaliditāti.
5. Jāuzlabo sporta pasākumu un iespēju popularizēšana Balvu novadā.

3.13. PARTNERĪBA

Sporta nozares daudzpusīgai, kvalitatīvai attīstībai ir svarīga partnerība ar dažādām sabiedriskajām organizācijām, biedrībām, gan ar sportu saistītām, gan nesaistītām. Tādēļ tiek vērsta uzmanība uz sadarbības veicināšanu dažādu iestāžu un organizāciju starpā. Aktīva loma iedalāma sadarbībai ar nevalstiskajām organizācijām, ar kuru palīdzību tiek veicināta sporta attīstību novadā, piemēram, organizējot sporta pasākumus, nevalstiskās organizācijas nodrošina brīvprātīgu tiesnešu darbu, vai organizē papildus izklaidējošas aktivitātes sporta pasākumos, vāc ziedojumus kāda sportista atbalstam utt. Nevalstiskās organizācijas var līdzdarboties sporta objektu izveidē, piemēram, kāda āra trenāžiera, sporta laukuma ierīkošanā pilsētvidē vai kādā novada teritorijā, individuālu sportistu atbalstīšanā u.c. Uzņēmēji ir ieinteresēti sporta objektu izveidē, piesaistot privāto kapitālu.

Koordinējot sporta attīstību novadā, tiek ņemtas vērā arī citas jomas, piemēram, izglītība, veselības aizsardzība, sociālie pakalpojumi, pilsētas un lauku apvidu teritoriālā plānošana, apkārtējā vide, kultūra un citas, vienlaicīgi nodrošinot to, ka sports kļūst par sociālās vides attīstības neatņemamu sastāvdaļu.

3.14. VIDE

Balkanu kalni - pieejamas dabas takas (500 m un 800 m garumā). Ziemā dabas parks „Balkanu kalni” aktīvās atpūtas cienītājiem piedāvā ragaviņu kalniņu un distanču slēpošanas trasi, vasarā tiek organizēti gan tautas skrējieni, gan krosi. Viens aplis stiepjas 5 km garumā pa līdzenumu, pauguriem un lejām. Diennakts tumšajā laikā pieejama 1,5 km gara, apgaismota trases daļa. Dabas parkā pieejams arī tenisa korts.

Balvu novadā ezerus var izmantot dažādām sportiskām aktivitātēm - supošanai, ūdens motociklu sacensībām, vasaras un ziemas makšķerēšanai un cita aktīvā atpūta izmantojot laivas. Populārs ir ikgadējs skrējienis apkārt Balvu ezeram starptautiski sertificēta distance 10 km gara. Ezera krasti tiek izmantoti pludmales volejbola, ķer un servē un citām sportiskām aktivitātēm. Arvien lielāku popularitāti ieguvīs disku golfs. Ziemas periodā ezeru izmanto iedzīvotāji norūdīšanās nolūkā.

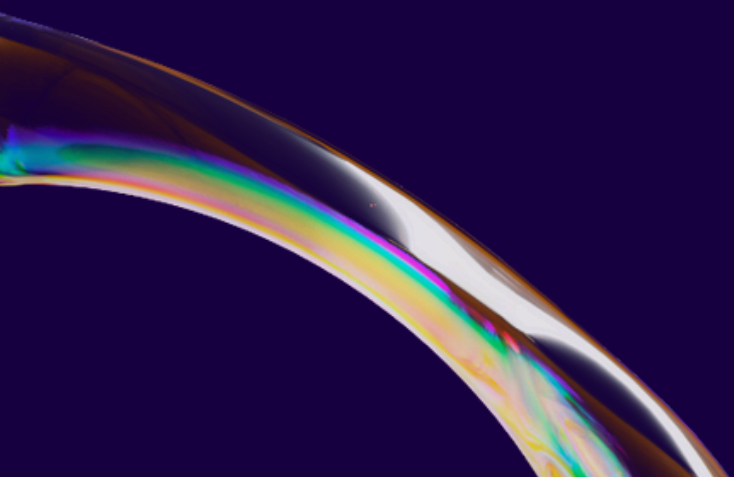
Viļakas ezerā atrodas sala 1,8 ha platībā. Uz Viļakas ezera salas ir izveidota pastaigu taka 442 metru garumā. Ir uzstādītas gan koka laipas ar atpūtas “kabatiņu”, gan laivu piestātne un informatīvie stendi. Līdz Viļakas ezera salai var nokļūt pa vienu no garākajām pontona laipām Latvijā – 144 m. Pontona takas sākumposmā atrodas putnu vērošanas platforma, ir arī velosipēdu piestātne. Takas kopējais garums apmēram 1 km (no auto stāvlaukuma līdz pontonam un ietverot taku uz salas).

Iecienīta pastaigu vieta ir Stompaku dabas lieguma taka 3km garumā, kuru izmanto gan kā ģimeņu un aktīvā tūrisma atpūtas objektu.

Balvu novadā ir vairāki populāri velomaršruti, kas turpinās blakus novadu teritorijās. Pirmais Balvu novadā atklātais velomaršruts ir 169 km garš, kas ved pa Ziemeļlatgales reģionu un ceļotājus pārsteigs ar savu viesmīlību, sirsnību un nebeidzami skaisto dabu!

Dažādas sportiskās aktivitātes tiek organizētas Balvu novada parkos. Sportiski aktīvu un veselīgu dzīvesveidu piekopj soļotāji, nūjotāji un orientieri.

Balvu novads lepojas ar izciliem kultūrvēsturiskajiem un dabas resursiem, tādēļ projektējot un ceļot būves sporta materiālās bāzes izvietojumam, tiek respektētas dabas un apkārtnes vides vērtības.

4. SVID ANALĪZE

Lai precīzāk noteiktu sporta nozares attīstības virzienu, jāizvērtē esošā situācija. Tās noteikšanai zemāk redzamajā tabulā tiek uzskaitītas stiprās un vājās puses, kā arī iespējas un draudi.

STIPRĀS PUSES (S)	VĀJĀS PUSES (V)
Daudzveidīga un sportam labvēlīga vide visos gadalaikos – meži, ezers, Balkanu kalni, dažādi reljefa veidi.	Novecojusi sporta infrastruktūra atsevišķos sporta veidos; trūkst modernu sporta zāļu un laukumu.
Balvu Sporta skola un Ziemeļlatgales sporta centrs nodrošina regulāru sporta un pasākumu apriti.	Ierobežots finansējums infrastruktūras modernizācijai un sporta bāzu uzturēšanai.
Spēcīgas sporta tradīcijas un izcili sportisti dažādos sporta veidos.	Treneru trūkums un jauno speciālistu piesaistes grūtības; nevienmērīga noslodze.
Liela iedzīvotāju iesaiste tautas sportā – skrējieni, nūjošana, velo, spēka sporti u.c.	Nepietiekama komunikācija un mārketinga par sporta iespējām; informācija fragmentēta.
Iesaistītas un aktīvas sporta biedrības un entuziastu grupas.	Daļai sabiedrības zema motivācija iesaistīties fiziskās aktivitātēs; mazaktīvs dzīvesveids.
Pašvaldības atbalsts sportistiem un sporta biedrībām.	Nepietiekama infrastruktūras pieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (ne visur nodrošināta).
Spēcīga kopienas sajūta, aktīvi brīvprātīgie.	Trūkst centralizētas sporta pārvaldības un vienotas rezervēšanas/komunikācijas sistēmas.

IESPĒJAS (I)	DRAUDI (D)
ES fondu un valsts programmu piesaiste sporta infrastruktūras attīstībai, veselīga dzīvesveida un tautas sporta veicināšanai.	Iedzīvotāju skaita samazināšanās un novecošana, kas samazina sportā iesaistīto skaitu.
Sporta tūrisma attīstība, izmantojot dabas resursus – slēpošana, ūdens sports, taku skriešana, velo maršruti.	Konkurence no citiem reģionālajiem centriem ar labāku infrastruktūru.
Sadarbība ar uzņēmējiem un NVO sporta aktivitāšu, pasākumu un infrastruktūras veidošanā.	Finanšu resursu nepietiekamība vai neprognozējama pieejamība.
Digitālo risinājumu ieviešana – vienots sporta kalendārs, rezervāciju platformas, digitāla komunikācija.	Klimata pārmaiņu ietekme uz ziemas sportiem (īpaši distanču slēpošanu).
Jaunu sporta veidu un fizisko aktivitāšu formu attīstīšana (ūdens sports, funkcionālie treniņi, senioru sports u.c.).	Treneru un sporta speciālistu novecošana un aizplūšana uz lielākām pilsētām.
Pasākumu kvalitātes celšana, starptautisku sacensību piesaiste.	Zema sabiedrības motivācija mainīt dzīvesveidu, mazkustīguma proporcijas saglabāšanās.

Balvu novadam ir spēcīgs potenciāls sporta un veselīga dzīvesveida attīstībā, balstoties uz dabas bagātībām, tradīcijām, aktīvu kopienu un funkcionējošām sporta iestādēm. Tomēr izaicinājums ir infrastruktūras novecošana, treneru trūkums un nepieciešamība pēc centralizētas pārvaldības un efektīvākas komunikācijas. Iespējas rodamas Eiropas fondu finansējumā, sporta tūrisma attīstībā un jaunu aktivitāšu popularizēšanā. Draudi saistīti ar demogrāfiju, konkurenci un klimata maiņu.

5. BALVU NOVADA SPORTA ATTĪSTĪBAS VĪZIJA, PRIORITĀTES un RĪCĪBAS PLĀNS

KĀDI MĒS VĒLAMIES KLŪT?

Balvu novada ilgtspējīgas sporta attīstības stratēģijas 2026.-2030. gadam galvenais akcents ir uz novada iedzīvotāju labklājību, augstas dzīves kvalitātes un labsajūtas veicināšanu.

Balvu novads aktīva veselīga un sportiska sabiedrība (kopiena), kur sporta un fizisko aktivitāšu iespējas ir pieejamas ikvienam, veicinot sabiedrības saliedētību, veselīgu dzīves veidu un augstus sasniegumus sportā.

5.1. VĪZIJA

Balvu novada Sporta un aktīvās nozares attīstības vīzija 2030 tiek definēta šādi:

“Balvu novads – atpazīstams Baltijā kā sportam draudzīga vieta ar attīstītu, visiem pieejamu, kvalitatīvu sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūru, kurā ikvienam novada iedzīvotājam un viesim ir daudzveidīgas iespējas īstenot kvalitatīvu, uz augstiem sasniegumiem vērstu, veselīgu, labai draudzīgu un fiziski aktīvu dzīvesveidu”.

5.2. MŪSU PRIORITĀTES jeb STRATĒĢISKIE VIRZIENI

Stratēģijas izstrādes mērķis ir veicināt Balvu novada iedzīvotāju regulāru iesaisti fiziskās aktivitātēs, attīstīt talantus un radīt priekšnoteikumus izcilu rezultātu sasniegšanai sportā, kā arī veicināt lielu un kvalitatīvu sporta pasākumu organizēšanu, kas nodrošinātu Balvu novada tautsaimniecības attīstību un atpazīstamību pasaulē.

Lai sekmētu sporta nozares attīstību Balvu novadā, veicinātu un popularizētu veselīgu, aktīvu dzīvesveidu, tiek izdalīti 4 sporta attīstības virzieni. Tie formulēti, vadoties pēc:

Eiropas Sporta hartas - virzīta, lai veicinātu sportu kā svarīgu cilvēka attīstības faktoru saskaņā ar Sporta ētikas kodeksā izklāstītajiem principiem. Hartas mērķis ir sniegt katram indivīdam iespēju iesaistīties sportā, un īpaši – nodrošināt to, lai visiem jauniem cilvēkiem būtu dota iespēja iegūt fizisko izglītību un sporta pamatiemaņas, kā arī nodrošināt to, lai ikvienam būtu iespēja iesaistīties sportā un fiziskajā atpūtā drošā un veselīgā vidē;

Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2021.-2030. gadam, kur viena no prioritātēm ir “Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei” ar mērķi „Ikvienam pieejams dinamisks kultūras un sporta pakalpojumu klāsts, kas ļauj attīstīt talantus un veidot spēcīgu Latvijas tēlu pasaulē”;

Sporta politikas pamatnostādnes 2022.-2027.gadam, kur misija ir vairāk fiziski un sportiski aktīvu cilvēku sportiskākai Latvijai, un vīzija – godīga uz sporta nozares attīstību vērsta sporta sistēmas attīstība kā pamats sporta politikas īstenošanai, un mērķis veicināt iedzīvotāju regulāru iesaisti sporta aktivitātēs, attīstīt talantus un radīt priekšnoteikumus izcilu rezultātu sasniegšanai sportā;

Balvu novada attīstības programmas viens no stratēģiskajiem mērķiem ir sekmēt sporta un veselīga dzīvesveida attīstību izcilā vidē.

5.2.1. BĒRNU UN JAUNIEŠU SPORTS

Vēlamies, lai Balvu novadā ikvienam bērnam un jauniešiem ir iespējas un vēlme iesaistīties sporta nodarbībās, piemērojot fizisko aktivitāšu veidus atbilstoši viņa fiziskajai sagatavotībai un interesēm. Vēlamies, lai bērni un jaunieši ir veseli un var nodarboties ar fiziskām aktivitātēm drošā un kontrolētā vidē.

5.2.2. SPORTA INFRASTRUKTŪRAS NODROŠINĀJUMS

Vēlamies, lai Balvu novadā infrastruktūra būtu mūsdienīga, kvalitatīva, pieejama visām mērķa auditorijas grupām.

5.2.3. TAUTAS SPORTS JEB SPORTS VISIEM

Vēlamies veicināt sporta nodarbības katru dienu, neatkarīgi no tā, vai tās ir ar brīvā laika pavadīšanas, aktīvās atpūtas, veselības stiprināšanas vai ar sportiskā snieguma uzlabošanas ievirzi, visos iedzīvotāju slāņos, nodrošinot atbilstošu sporta materiālo bāzi, daudzpusīgas sporta programmas, kā arī kvalificētus instruktorus, vadītājus un procesa veicinātājus. Balvu novadā ir pieejamas nodarbības visiem, neatkarīgi no vecuma, dzimuma, etniskas piederības, reliģijas, veselības stāvokļa. Sporta nodarbes darba vietās uzskatāmas par neatņemamu sporta stratēģijas sastāvdaļu.

5.2.4. AUGSTU SASNIEGUMU SPORTS

Vēlamies akcentēt darbu, veicināt un atbalstīt nodarbošanos ar sportu augstā līmenī, atbilstošā un īpašā veidā sadarbojoties ar LOK un citām sporta organizācijām. Balvu novada Sporta skola un sporta biedrības, kuras īsteno profesionālās ievirzes un interešu izglītības programmas sportā, nodrošina pamatus augstākiem sasniegumiem. Rīkojot papildus treniņus un piedaloties sacensībās, Balvu novada Sporta skola un biedrības turpina nodrošināt audzēkņu fiziskās sagatavotības un prasmju uzlabošanu.

Sportistiem, kuri sportā uzrāda izcilu sniegumu, tiek dota iespēja pilnībā attīstīt viņu sportiskās un cilvēciskās spējas, respektējot viņu individualitāti, kā arī fizisko un morālo personības viengabalainību.

5.2.5. TRADICIONĀLI, KVALITATĪVI, PRESTIŽI SPORTA PASĀKUMI UN ATPAZĪSTAMĪBA PASAULĒ

Ņemot vērā sporta veidu un sporta infrastruktūras daudzveidību, vēlamies organizēt kvalitatīvus sporta pasākumus, kuri piesaista sportistus un tūristus Balvu novadam, tādējādi veicinot tautsaimniecības attīstību novadā. Pasākumu organizatori ir Balvu novada, Latvijas un ārvalstu sporta biedrības un organizācijas sadarbībā ar Balvu novada pašvaldību. Kvalitāti nosaka pasākuma plašums, vēriens, tradīcija, tematiskums, pamatotība, precizitāte, publicitāte, iesaistītā personāla profesionalitāte un labas atsauksmes. Pasākumi ir daudzveidīgi, piemēroti visiem vecuma posmiem, piemēram, starptautiskas treniņnometnes un sacensības bērniem un jauniešiem, starptautiskas sacensības pieaugušajiem konkrētos sporta veidos, Balvu novada sadraudzības pilsētu netradicionālās sporta spēles, apvienojot tās ar kultūras un tūrisma veicinošiem pasākumiem, Latvijas čempionātu finālsacensības, Eiropas līmeņa sporta sacensības, kā arī virzība uz Eiropas Sporta pilsētas vai Eiropas Sporta novada statusa iegūšanu, lai piesaistītu vēl vairāk tūristu un nodrošinātu atpazīstamību.

5.3. SPORTA ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI UN RĪCĪBAS PLĀNS

Lai Balvu novads piedāvātu ikvienam iedzīvotājam un viesim daudzveidīgas iespējas īstenot veselīgu un fiziski aktīvu dzīvesveidu, kā arī būtu atpazīstams pasaulē kā sportam draudzīga vieta ar kvalitatīvu sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūru, ir sastādīts rīcības plāns, ņemot vērā galvenos stratēģiskos virzienus. (Skatīt 6.tabulu)

